

J.U. Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo
Odjeljenje za urgentnu medicinu

KONTINUIRANA EDUKACIJA

RIZICI I KOMPLIKACIJE PERIFERNE I.V. TERAPIJE uloga medicinske sestre/tehničara

Predavač
MT Amara Sarhatlić

Mentor
Dr. Lejla Balić-Prašević

Komplikacije uvođenja intravenske kanile

- **Cirkularno opterećenje**
- **Vazdušna embolija** – koja se manifestuje otežanim disanjem, cijanozom, hipotenzijom, slabim i ubrzanim pulsom i gubitkom svijesti.
- **Febrilna reakcija** – prisustvo pirogenih supstanci u infuziji uzrokuje ovu reakciju. Karakteristike ove reakcije su nagli skok temperature, bol u leđima, glavobolja, opšta slabost i kod jače reakcije čak i vaskularni kolaps.

Komplikacije uvođenja intravenske kanile

- **Infekcije** (lokalne i sistemske).
- **Ruptura vene i krvarenje** (hematom) - najčešće su rezultat neuspjelog postavljanja, uglavnom kod starijih osoba i pacijenata na antikoagulantnoj terapiji.
Potrebno je napraviti kompresiju na ubodnom mjestu kako bismo zaustavili dalje krvarenje.
- **Punkcija arterije** - slučajna punkcija arterije; može nastati kod pokušaja venepunkcije u lakatnoj jami.
Potrebno je izvaditi kanilu, te napraviti kompresiju zavojem kako bismo zaustavili krvarenje.

Komplikacije uvođenja intravenske kanile

- **Flebitis** - uzrokovan dugotrajnom primjenom infuzije ili hipertoničnih lijekova. Prevenirana se razrjeđivanjem lijekova i redovnom zamjenom kanila i mjesta insercije.
- **Tromboflebitis** - odnosi se na prisustvo ugruška i upale u veni i manifestuje se lokalnom toplotom, crvenilom, otokom i tvrdoćom vene.

Komplikacije uvođenja intravenske kanile

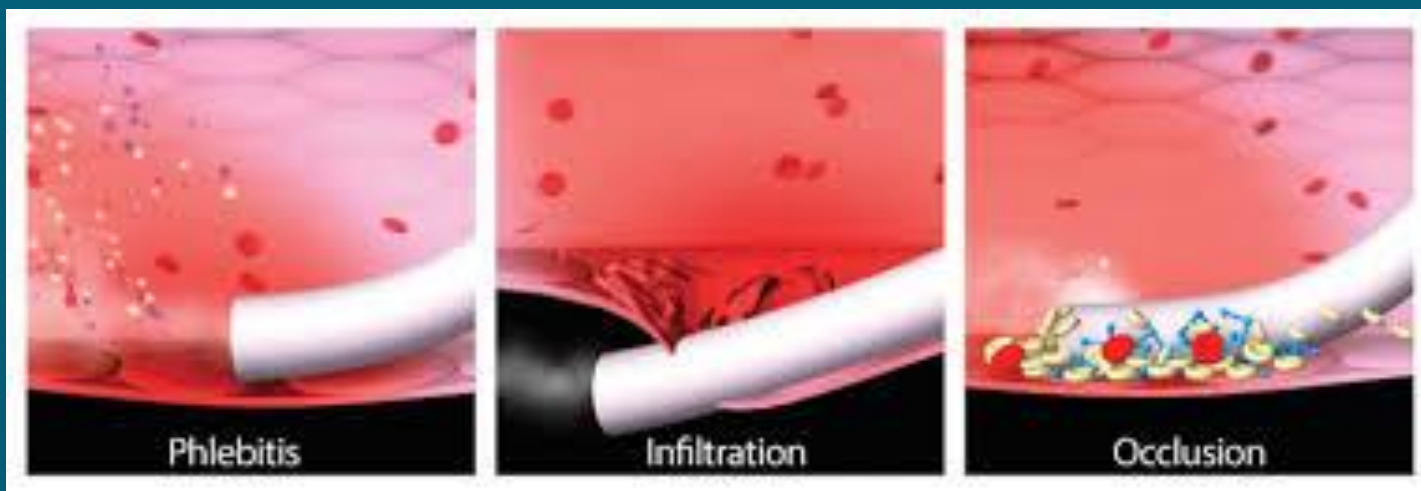
Paravenski izliv tečnosti - nastaje aplikovanjem lijeka ili infuzije u perivaskularni prostor. Rezultira se oštećenjem lokalnog tkiva i/ili pojavom produžene boli, infekcije, nekroze, oštećenja nerva i na kraju mogućom amputacijom.

Potrebno je redovno kontrolisati protok kanile.

Infiltracija se definiše kao nenamjerna aplikacija lijeka ili rastvora.

Sepsa - i.v. kanila je često mjesto ulaza mikroorganizama koji mogu uzrokovati infekciju, pa i sepsu kod pacijenta.

Ozlijede iglom kod zdravstvenog radnika - potrebno je koristiti rukavice te pažljivo raditi kako bi se učestalost ubodnih incidenata smanjila.

Lokalne komplikacije

- Pomjeranje igle i lokalna infiltracija rastvora u subkutano tkivo nije rijetka .
- Infiltraciju karakteriše : edem, nelagodnost i hladnoća područja i značajno smanjenje brzine protoka.

Lokalne komplikacije

- Redovnim pregledom punkcionog mjesta uočiće se infiltracija u početnoj fazi.
- Česta greška je kada se vraćanje krvi u gumenu cjevčicu smatra dokazom da je kanila pravilno plasirana u venu. Ako je vrh katetera probio zid krvnog suda intravenska tečnost će curiti u tkiva te se preko kanile vraćati u gumeno crijevo.

Tačniji način potvrđivanja infiltracije je kada se stavi poveska iznad infuzionog mjesta uboda i stegne kako bi obustavio protok venske krvi. Ako infuzija i dalje kaplje infiltracija je prisutna.

Preveniranje infekcija

- Dobro pranje ruku
- Temeljna kontrola infuzionog sistema
- Striktna asepsa
- Fiksiranje intravenske kanile
- Redovan pregled mjesta punkcije i redovno dezinfikovanje (svaki dan)
- Vađenje kanile prilikom pojave prvog znaka lokalne upale
- Zamjena kanile svakih 48 sati ili kako je indikovano
- Zamjena infuzione kese i čitavog seta nakon 24 odnosno 48 sati.

Sestrinski plan njege intravenske kanile

- sprječavanje infekcije
- smanjivanje rizika za kontaminaciju
- održavanje zatvorenog i.v. sistema sa što manje priključaka
- održavanje prohodnosti kanile
- sprječavanje oštećenja kanile i ostalog pribora

Flaster

- Prilikom zamjene flastera, potrebno je pregledati mjesto insercije, utvrditi integritet kože te uočiti moguće znakove i simptome infekcije, flebitisa, infiltracije i krvarenja.
- Flaster se odmah mijenja ako je mokar, prljav ili ne prijanja dobro za kožu.

Ako se kanila koristi intermitentno - potrebno je dnevno ispiranje heparinom ili fiziološkim rastvorom. Istraživanja su pokazala da se korištenjem fiziološkog rastvora adekvatno održava prohodnost kanile bez povećanja rizika za nastanak flebitisa.

Potrebno je **često nadgledanje okoline kanile** da bi se na vrijeme primijetila pojava eventualnog otoka ili zapaljenja. Kod pojave bilo kakvog problema, sestra/tehničar mora obavjestiti ljekara.

Prije svakog davanja lijeka kanila mora biti isprana (sa 5 ml 0,9 % Na Cl) i provjerena njena prohodnost.

Pri plasiraju kanile upisati datum i nakon 48-72 sati ona mora biti izvađena ili zamjenjena novom.

Nakon vađenja kanile, mjesto se mora očistiti i previti sterilnom gazom.

OBRATITE PAŽNJU!

Poveska širi vene i omogućava lakši ulaz u venu. Ne smijemo je stegnuti previše da ne bi okludirali arterijsku cirkulaciju.

Asepsa sprječava infekciju.

Stabilizuje venu – kažiprst i palac zategnuće kožu.

Vrh igle prema gore uzrokuje manju traumu kože i vene.

Dvofazna procedura uboda smanjuje šansu probijanja zadnjeg zida vene.

Vraćanje krvi se ne mora desiti ako je vena mala.

Lagano uvlačenje igle osigurava ulazak plastičnog katetera u venu.

Ponovno uvlačenje igle ili vađenje katetera može presjeći kateter te uzrokovati njegovu emboliju.

Odgovarajući pritisak prevenira krvarenje prije nego se prikači sistem za infuziju na kanilu.

Infuzija se priključi brzo na braonilu kako bi se izbjeglo stvaranje ugruška.

Gaza ima ulogu sterilnog polja.

Stabilizovana igla ima manje šanse za pomjeranje i iritaciju.

Antimikrobne masti donekle smanjuju rizik infekcije.

Ljepljenje manjeg dijela gumene cjevčice smanjuju mogućnost neželjenog izvlačenja

Izbjegavati prekomjerno davanje infuzija.

Uspješno savladano znanje i vještine, dobre komunikacijske vještine, te sposobnost snalaženja u iznenadnim situacijama, bitan su faktor, ne samo kod uspostavljanja venskog puta, već u kompletnoj slici sposobne, kvalitetne i uspješne sestre.

HVALA NA PAŽNJI

